

Bölüm - III

YÖNETMELİK TASARILARI

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

MESLEKİ KURULUŞLAR TESCİL YÖNETMELİĞİ

AMAÇ :

Madde 1 — Bu yönetmelik, inşaat mühendisliği hizmetleri yapan ve bünyesinde yabancı sermaye katkısı bulunmayan mühendislik ve müşavirlik kuruluşlarının korunmasını, geliştirilmesini, tanıtılmasını ve çalışma düzenlerini sağlamak için bunların meslekî tecrübe, liyâkat, ehliyet ve tescil esaslarının tesbiti amacıyla düzenlenmiştir.

KAPSAM :

Madde 2 — Bu Yönetmelik kapsamına giren inşaat mühendisliği hizmetleri ve bu hizmetlerin tanımları aşağıda gösterilmiştir.

2. 1. — Yatırım Öncesi Safhası Hizmetleri :

- a) İlk etüd : Yapılması tasarlanan hizmetlerin malî portesi ve finansman kaynaklarının tesbiti amacıyla yapılan çalışmalar.
- b) Plânlama : Yapılması tasarlanan tesisin plân taslakları bu taslaklara göre maliyet bedelleri tahmini yatırım imkânlarının yerej ve doğal şartlarına göre en iyi şekilde değerlendirilmesi gelecekteki gelişme imkânlarının araştırılması ve plânlaması.
- c) Etüd ve Araştırma : Plânlama safhasında ön görülen tesis gruplarının her biri için ekonomik ve teknik açıdan en uygun alternatiflerin tesbiti ve seçimi ve bu seçimin açıklanması ve uygunluğunun gösterilmesi gerekli, test deney sondaj vs. gibi hususların yönetilmesi ve değerlendirilmesi bu işler için model, maket vs. hazırlanması.
- d) Yapılabilirlik (Fizibilite) Çalışmaları : Gerekliğinde etüd safhasında yapılmak şartıyla, tasarlanan tesisin teknik, malî, ekonomik etüdlерinin yapılması ve bunun sonucunda bu tesisin kurulmasının kabul ya da red edilmesi.
- e) Plânlaması, etüdü ve yapılabilirlik çalışması tamamlanan tesisin 1/200 ölçekli ön projelerinin hazırlanması sistem şemalarının tesbiti ve çizilmesi yeterli yaklaşıklıkta ön hesapların yapılması.
- f) Kesin Proje : Ön proje safhasında belirlenmiş olan sistemlerin (gerekli olan hallerde) 1/100 ölçekli kesin proje ve yaklaşık hesaplarının yapılması ve ölçülendirilmesi.

2. 2. — Yatırım Safhası Hizmetleri :

- a) Tatbikat projelerinin Hesaplanması : Kabul edilen standart, norm ve avan proje esaslarına göre, 1/50 ölçeğinde tatbikat projelerinin ve gerekli bütün hesapların yapılması.
- b) Detay Projeleri (imalât resimleri) tatbikat projesindeki boyutlara göre gerekli bütün konstrüktif detayların yeterli ölçeklerle hesaplanması ve projelendirilmesi.
- c) İhale Evrakı - Şartname ve Kesin Hesapların Hazırlanması : Tatbikat projelerinin hazırlanmasından sonra, bu projelere göre; metrajları, birinci keşif özetini, özel birim fiyat listelerini, genel ve özel - teknik ve idari şartnameleri ve diğer gerekli belge ve dökümanları içeren ihale evraklarının hazırlanması.

Tesisin tamamlanmasından sonra bu tesise ait kesin metraj ve gerekli bütün belgeleri içeren kesin hesap dosyasının hazırlanması,

- d) Satınalma : Şartnamelerdeki esaslara göre mevcut standart ve normlara göre istenilene en uygun malzemenin seçilmesi ve satın alınması,

e) Mesleki Kontrollük : İnşaat mühendisliği ile ilgili bir hizmet ya da tesisin, şartname, norm, projesi ve teknik kurallara uygun olarak yapıldığının denetlenmesi,

Gerekirse istihkakların düzenlenmesi.

2.3. — Yatırım Sonrası Safhası Hizmetleri :

a) Tesisin işletmeye alınması için gerekli test ve deneylerin yapılmasının yönetilmesi, ve değerlendirilmesi ve kabulünün yapılması,

b) İşler haldeki tesisler için muayene test ve deneylerin yapılması.

2.4. — Diğer Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri :

a) Devamlı Müşavirlik : İnşaat mühendisliği konularında özel anlaşmalar ile devamlı müşavirlik yapılması,

b) Eğitim Hizmetleri : Çeşitli Kurumların personelinin inşaat mühendisliği ile ilgili konularda eğitilmesi. (Özel ya da kamu Eğitim Kurumlarındaki eğitim hizmetleri hariç),

c) Ekspertiz ve bilirkişilik : İnşaat mühendisliği ile ilgili konularda bilirkişilik ve ekspertiz yapılması (kamuya ait kurumlarca yapılması istenilen bilirkişilik bunun dışındadır.)

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ HİZMET KONULARI :

Madde 3 — Aşağıda yazılan her bir konu 2. maddedeki hizmet alanlarının tümünü kapsar.

3.1. — Zemin altı yapıları, zemin mekânîği, kaya mekânîği, tüneller ve benzerleri,

3.2. — Su Yapıları : Barajlar, sulama ve kurutma tesisleri, taşkın koruma tesisleri, su getirme - kanalizasyon ve diğer sağlık mühendisliği yapıları ve benzerleri,

3.3. — Ulaştırma Yapıları : Karayolları, demiryolları, hava alanları, limanlar, trafik mühendisliği hizmetleri ve benzerleri,

3.4. — Zemin Üstü Yapıları : Konutlar, ticari yapılar, eğitim tesisleri, sağlık tesisleri ve endüstri tesislerine ait, a) yığma, b) betonarme karkas, c) çelik karkas, d) kabuk sistemleri ve benzerleri,

3.5. — Diğer inşaat mühendisliği hizmetleri.

TESCİL ŞARTLARI VE SÜRESİ :

Madde 4 — İnşaat mühendisliği hizmetleri yapacak olan bir kuruluşun Oda'ca tescilli için,

4.1. — 3. maddede yazılı konulardan biri veya bir kaçını çalışma alanı olarak belirtmiş olması,

4.2. — Kurulusta tam gün çalışan firma yetkililerinden en az birinin İnşaat Mühendisleri Odasına kayıtlı olması,

4.3. — Kurulusta çalıştığı bildirilen bütün inşaat mühendislerinin Odaya kayıtlı ve bütün borçlarını yerine getirmiş olmaları,

4.4. — En az 12.0 m² alanda özel çalışma yerine ve gerekli çizim ve yazı malzemesine sahip olması,

4.5. — İlgili başvurma formlarını doldurmuş olması,

4.6. — İlgili Vergi Dairesinin adının, hesap numarasının ve ticaret sicil kaydının belirtilmiş olması (götürü usulde vergilendirme kabul edilmesi ilgilinin serbest meslek sahibine mahsus vergiye tabi olması gerekir) şartları aranır.

Madde 5 — Tescil İşlemi :

5. 1. — Tescil işlemi 4. maddedeki şartlara uygun olan kuruluşların yazılı müracaatı üzerine, Referans Komitesinin incelemesi ve teklifinden sonra Oda Yönetim Kurulunun onayı ile yapılır. Tescil için başvuran kuruluşlar Referans Komitesinin istediği belgeleri temin etmekle yükümlüdürler.

Madde 6 — Tescil belgesi düzenleme tarihinden itibaren 1 yıl için geçerlidir.

SINIFLANDIRMA ESASLARI :

Madde 7 — Tescilli yapılan kuruluş inşaat keşif bedeli 1.000.000,— TL. (bir milyon liraya) na kadar olan her konudaki inşaat mühendisliği hizmetleri yapmaya ehliyetlidir.

Madde 8 — İnşaat keşif bedeli tutarı 1.000.000,— TL. sınırı geçen inşaat mühendisliği hizmetlerine ait işler için iş bitirme belgesi istenir. Belge kuruluşu alt ise, kuruluşun belgede belirtilen miktarın 1.5 katı kadar, belge firma sahiplerinden birinin daha önce resmi kuruluşlarda yaptığı işlere ait ise kuruluşun belgede belirtilen miktar kadar ilgili konuda tecrübeli, ehliyetli ve liyâkatli olduğu kabul edilir.

Madde 9 — Aynı konudaki inşaat mühendisliği hizmetlerinin en büyüğü alınarak 8. madde uygulanır. Her konu için 8. madde verilecek belgelere göre ayrı ayrı uygulanır.

Madde 10 — Verilen belgelerde belirtilen konular ile liyâkat belgesi istenilen konu arasında en az % 50 aynı cins iş ortaklığı varsa Referans Komitesi bu konu için de liyâkat belgesi verilmesini isteyebilir.

Madde 11 — Keşif bedeli belli olmayan işlerde proje bedeli veya inşaat miktarından yararlanılarak İnşaat Mühendisleri Odası asgari ücret tarifesine göre keşif bedeli hesaplanarak belge verilebilir.

Madde 12 — Bir işte ortaklaşa çalışmayı taahhüt eden birden fazla kuruluşu ortak liyâkat belgesi verilebilir. Bu halde birlikte çalışacak kuruluşların ayrı ayrı ibraz edecekleri belgelerin toplamının % 75'i ortak liyâkat belgesine esas alınır.

SORUMLULUK ve YETKİLER :

Madde 13 — Tescil veya liyâkat belgesi için başvuran kuruluş bu yönetmeliğin tüm hükümlerini önceden kabul etmiş sayılır.

Madde 14 — Tescil edilen kuruluşlar tescil belgelerini tanıtma amacıyla kullanabilirler.

Madde 15 — Tescilli yapılan kuruluş, kendisi hakkında yapılacak şikâyet ve istekler için İnşaat Mühendisleri Odasının müdahale ve düzeltme haklarının olacağını kabul eder.

Madde 16 — Liyâkat, tecrübe ve ehliyet tayinine ilgili kuruluşun itiraz hakkı saklıdır.

Madde 17 — İnşaat Mühendisleri Odası tescil süresi boyunca ilgili kuruluşu denetlemeye yetkilidir. Bu denetleme yetkisi tescil veya liyâkat için gereken şartlar ve alanlarla sınırlıdır.

Madde 18 — İnşaat Mühendisleri Odası gerektiğinde her türlü yayın aracı ile tescil edilen kuruluşları tanıtmaya ya da bu kuruluşlar hakkında bilgi vermeye yetkili ve görevlidir.

Madde 19 — Tescil süresi içinde, tescilli için gerekli şartlarından bir ya da bir kaçını kaybeden kuruluşun tescil ve liyâkat belgeleri iptal edilir ve durumu Oda yayın organları ile duyurulur.

CEZAI DURUMLAR :

Madde 20 — Kuruluşunu Oda'ya tescil ettiren asli Oda üyelerinin ya da kuruluş tüzel kişiliğinin, onur kırıcı, meslek ve yurt yararını zedeleyici bir durumu tesbit edildiğinde İnşaat Mühendisleri Odası Haysiyet Divanı Yönetmeliğine ve kararına göre işlem yapılır.

Madde 21 — Tüzel kişiliği ya da Oda'ya tescilin yaptırın yetkilisi için Haysiyet Divanına başvuru kuruluşun tescil ve liyakat belgeleri en çok 2 ay için Oda Yönetim Kurulu kararı ile askıya alınabilir.

TESCİL BELGESİ ve LIYAKAT TESBİTİ İÇİN YAPILACAK İŞLEMLER :

Madde 22 — Yeni belge için :

- a) İlgili formlar eksiksiz doldurulur.
- b) Kuruluşça gerçekleştirildiği bildirilen işlere ait, işbitirme belgelerinin asıl ya da tasdikli suretleri verilir. (Tasdik işlemi Noterlikler ya da Odaca yapılabilir).
- c) İnşaat Mühendisleri Odasınınca, incelenen formlara ve belgelere dayanılarak kuruluş tescil edilir ve tescil belgesi ile istenilen ve uygun görülen alanlarda liyakat belgesi verilir.

Madde 23 — Adres ve isim değişiklikleri, liyakat miktarındaki değişiklikler, mevcut belgenin kaybedilmesi ya da müddetinin dolması vs. gibi hal-lerde belge yenilenebilir. Belge yenilenirken eski belge İnşaat Mühendisleri Odasına geri verilir. Belgenin kaybedilmesi halinde durum Oda yayın organında duyurulur.

ÜCRETLER :

Madde 24 — Liyakat tesbitinin istenmediği tescil belgesi taleplerinden. Yıllık olarak,

- a) Kuruluşta tam gün çalışan bir üye olması halinde, tescil ücreti olarak yıllık üye aidatının 1,5 katı,
- b) Tam gün çalışan birden fazla üyenin bulunması halinde, her fazla üye için yıllık üye aidatı kadar Büro Tescil Ücreti alınır.
(Kısmi zamanlı çalışan her üç üye bir tam üye sayılır.)

Madde 25 — Liyakat tesbiti ya da değişikliğinde, her defasında ve 24. maddeden ayrı olarak, her konu için yıllık Oda üyelik aidatının 4 katı kadar liyakat tesbit ücreti alınır.

Madde 26 — İsim, adres değişikliği ya da belgenin kaybı halinde belge yenilenmesi için 50,— TL. alınır, bu ücrete TMH' deki ilân ücreti dahildir.

Madde 27 — Sürenin dolması nedeniyle belge yenilenmesi ücreti olarak yürürlükteki ücretin % 50 si alınır.

Madde 28 — Bu Yönetmeliği İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yürütür.

Madde 29 — Bu Yönetmelik XVIII. Genel Kurulca onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

ÖDÜL YÖNETMELİĞİ

1. — Amaç ve Kapsam :

İnşaat Mühendisliği alanındaki araştırma ve uygulama çalışmaları ile İnşaat Mühendisliği ile ilgili bilimlerdeki (Temel bilimler dahil) araştırmaları teşvik etmek ve değerlendirmek amacı ile ve belirli aralıklarla İnşaat Mühendisleri Odası Ödülü verilir.

2. Ödül verilecek konular :

2. 1. —

2. 1. 1. — Zeminaltı Bölümü : Zemin mekaniği, kaya mekaniği.. Temel mühendisliği ve yeraltı yapıları, diğer bölümlerin zeminaltı ile ilgili konuları.

2. 1. 2. — Su Bölümü : Hidrolik, hidroloji sağlık yapıları, akarsu yapıları, liman inşaatı.

2. 1. 3. — Ulaşım Bölümü : Trafik, ulaşım yapıları, alt ve üst yapılar, hava meydanları, demiryolları, karayolları.

2. 1. 4. — Zemin Üstü Bölümü : Statik, mukavemet, inşaat malzemeleri, hertürlü konut hizmeti, ticari, sınai yapılar, enerji yapıları.

2. 2. — İnşaat Uygulama Tekniği : İnşaat Mühendisliği ile ilgili genel ekonomik kriter ve değerlendirmeler, araştırma tekniği vasıtaları, her çeşit santiye çalışmaları.

3. Ödüllerin çeşitleri ve verilmiş alanları :

2. Maddede belirtilen konularda iki çeşit ödül verilebilir.

3. 1. — Geliştirme Ödülü : Bu ödül İnşaat Mühendisleri Odasınınca düzenlenen Türkiye İnşaat Mühendisliği Teknik Kongresinin yapıldığı yıllarda verilir. Bu ödül İnşaat Mühendisliği ile ilgili disiplinlerdeki bilgilerin geliştirilmesi için yapılan ve uygulamaya doğrudan yönelmiş bir amacı olmayan, ama dolaylı olarak sonuçları uygulamada kullanılabilen çalışmalara verilir.

3. 2. — Uygulama Ödülü : Her yıl verilebilecek olan bu ödül, kesinlikle bir pratik amaca yönelmiş, uygulamalı ve temel araştırmaların sonuçlarını yeni malzeme, araç ve gereç, ürünler ya da üretim yöntemleri bulunmasında kullanılan veya eldekilerin daha da geliştirilmesi yolunda bulgular sağlayan çalışmalara verilir.

4. "Ödül adayı olabilmek için eser ve yazarlarda aranacak şartlar :

4. 1. — Geliştirme ödülü için gerekli şartlar.

Geliştirme ödülüne aday çalışmanın, ele alındığı "Türkiye İnşaat Mühendisliği Teknik Kongresi" döneminde bitirilmiş olması gereklidir. Çalışmanın yurt içinde yapılmış olması şartı aranmaz.

4. 2. — Uygulama ödülü için gerekli şartlar :

Uygulama ödülüne aday çalışmalar, ödülün verileceği İ. M. O. çalışma yılı veya bir önceki yıl içinde bitirilmiş olmalıdır. Yapılan çalışmaların en az yurt içi yayın organlarında veya ayrı olarak yayımlanmış olması ya da kongre veya benzeri toplantılarda tartışması yapılmış veya akademik kuruluşlar içi çalışmalar ise, buralarda değerlendirilmiş olmaları şarttır.

4. 3. — Diğer şartlar :

4. 3. 1. — Her iki çeşit ödül içinde, müellifin T. C. vatandaşı olması, yaşamakta olması. Ödül Jürisinde bulunmaması ve bu jüride 2. dereceye kadar yakın akrabasının bulunmaması şartları aranır.

4. 3. 2. — Geliştirme ödülü için Oda üyesi olma şartı aranmaz.

Uygulama Ödülü müellifinin Odamız asli üyesi olması şarttır."

5. Ödül Jürileri :

5. 1. — Geliştirme Ödülü için ödül jürisi teknik kongre Yürütme Kurulu tarafından seçilir. Ödül jürisi 2 İnşaat Mühendisleri Odası üyesi ve yüksek öğretim ve bilimsel araştırma yapan kurumlardan alınacak 3 üyeden olmak üzere toplam 5 üyeden oluşur. Jüri çalışmalarına ödül verilme tarihinden en az 6 ay öncesinden başlar.

5. 2. — Uygulama ödülü jürisi her yıl Yönetim Kurulunca yapılacak çalışmalar neticesine göre Danışma Kurulunca yılın ilk toplantısında seçilir. Jüri çalışmalarına ödül verilme tarihinden en az üç ay öncesinden başlar.

5. 3. — Jüriler Oda Sekreterliğinden gereken yerlerde yararlanabilirler.

"6. Değerlendirme Kriterleri :

Çalışmaların değerlendirilmesinde aşağıda belirtilen veya benzeri kriterler kullanılır.

- Yapı Kolu ile ilgili bilim dallarına katkıda bulunmak;
- Daha önceden elde edilen bilgilerin kullanılmasını kolaylaştıracak sonuçlar elde etmek;
- Kesin sonuca varmamakla beraber, yapı bilim dallarının gelişmesine katkıda bulunabilecek teorik bulgulara varmak;
- Uzun vadede, alt yapı gruplarında üretkenliğin artırılması ile ilgili yenilikler getirmek;
- Yeni bir deney, ölçme tekniği vb. konularda yön verebilecek nitelikte olmak;
- Bölgesel kaynakları kullanan malzeme imalatına, kalite geliştirilmesine hizmette bulunmak;
- Standartlaştırmaya yöneltilen bulgulara varmak;
- Artık malzemelerin kıymetlendirilmesiyle ilgili yeni uygulamalar getirmek;
- Yeni şantiye tekniklerinin tasarısının uygulamasını sağlamak;
- Daha yoğun iş gücü kullanılması hedeflerine paralel olarak sosyal maliyeti yüksek olmayan sahalarda teknoloji değişikliği ile uygun teknolojinin uygulama alanlarını tesbit etmek;
- Uzun vadede neticesi alınabilecek olan, sektördeki teknolojinin memleket şartlarına uygunluğunun gerçekleştirilmesi ile ilgili tesbit ve uygulamalı araştırma çalışmalarını yapmak."

"7. 0. Adayların Belirlenmesi :

Jüriler, Odaya bizzat başvuran veya başkaları tarafından teklif edilen adaylarla bağlı kalmayıp diğer imkânlarla kendisine aday tesbit ederler. Jüri seçimi ve çalışmaya başladığı T. M. H. de ilân edilir."

"8. 0. Jüri Kararlarının kesinleşmesi :

Jürilerin vereceği ödül kararları, Yönetim Kurulunun jüri başkanları ile yapacağı toplantıda onaylandıktan sonra yürürlüğe girer."

“9. 0. Ödüller :

Ödüle lâyık görülen her çalışma için bir altın plâket ve bir belgeden ibarettir.”

“10. 0. Mali Hükümler :

Jüri üyelerine katıldıkları toplantılar için her yıl bütçede gösterilen miktarda huzur hakkı ödenir. Jüri üyeliğine çağrılan ve toplantının yapıldığı yerin dışından gelen üyelere Odaca, yürürlükte bulunan kurallara göre yol-luk ödenir.”

11. 0. 26 Şubat 1968 tarihinde kabul edilen yıllık Ödüller Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

12. 0. Bu Yönetmelik . . . . . Genel Kurulda görüşülerek kabul ve TMH nin . . . . . sayısında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir

Resmi Veya Özel Yapılarda İşçilik Ekspertizi Yönetmeliği

Madde 1 — Resmi veya hususi teşekküllerden talep üzerine Oda merkezli, şubeleri, ve temsilciliklerince teknik olarak yapılarda işçilik (yapı maliyetinin işçilik payı) ekspertizi yapılır.

Madde 2 — Ekspertiz için gerekli plân, proje ve yapıya kadar gi-diş - dönüş vasıtası ekspertizi talep eden tarafından temin edilir.

Madde 3 — Ekspertiz için gerekli plân, proje ekspertizi talep eden tarafından temin edilemediği takdirde ekspertizi yapılacak yapının ölçü-lerinin yerinde ölçümü suretiyle rölövesi ve metrajı ekspertizi yapacak görevli teknik elemanlar tarafından yapılır ve buradan işçilik ekspertizi raporu hazırlanır.

Madde 4 — İşçilik ekspertizi yapılacak yapı mahalline görevli eks-perler ile birlikte ekspertizi isteyen yetkili elemanının gitmesi mec-buridir. Ayrıca yapı mahallinde varsa projesinin, plânının yerine tatbik edildiğine, yapının cinsinin, kalitesinin incelendiğine dair profes-i, plânı yok ise yapının rölöve için ölçülerinin alındığına dair müşterek bir za-bit tutulur.

Madde 5 — İşçilik ekspertizi yapılacak yapının içerisine girilmesi, kapısının açılması, açtırılması, ekspertiz için görevli teknik eleman-ların rahat çalışmasını temini ve mesuliyeti ekspertizi yaptıran-a aittir.

Madde 6 — Resmi veya özel teşekküllerden ekspertiz için doğru-dan doğruya çağırılan Oda mensubu kimseler görevi kabul olmayıp bi-liklişli İsterler.

Madde 7 — Ekspertiz raporları müştereken dört nüsha halinde ha-zırlanır. Ekspertizi yapanlarca müştereken imzalanır. Üç nüshası eks-pertizi yaptıran-a, bir nüshası Odaya (şube veya temsilciliğe) verilir.

Madde 8 — Ekspertizi yaptıran teşekkülün istediği adette eksper-seçilir. Ancak iki eksperden az olamaz.

Madde 9 — Eksperlere Odaya (şubeye, temsilciliğe) müracaat sı-rasına göre iş verilir. İş verilenlerden meşru mazereti olmadan günün-de iş yerine gitmeyenler sırasını kaybederler. Yerlerine sıradaki diğer meslekdaş seçilir. Ekspertiz listesindeki bütün üyeler çağırılmadıkça bir kimseye ikinci bir iş verilmez.

Madde 10 — Ekspertiz süresi bir yıldır. Her takvim yılından 3 ay önce Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi ile ilân edilecek meslekdaşlardan bir ay içerisinde yazı ile eksper olup olamayacaklarının bildirilmesi istenir. Yazı ile müracaat edenler arasında Yönetim Kurullarınca (kura usulü ile) 50 meslekdaş seçilir. Kurada çıkış sırasına göre sıralanır. Müracaat edenler 50 meslekdaştan az olduğu takdirde yine yönetim kurullarınca kura çekilmek suretiyle sıralama yapılır.

Madde 11 — İhtisası gerektiren özelliği ve önemi olan işlerde eksperleri Oda ve Şube Yönetim Kurulları liste harici seçebilirler.

Madde 12 — Bir ilde yeteri kadar eksper bulunmadığı takdirde en yakın ildeki meslekdaşlardan faydalanılır.

Madde 13 — Ekspertiz ücreti : Beher eksper için :

a) Yapının plân ve projesi ekspertizi yaptıran tarafından temin edildiği takdirde :

1 — Bir katlı yapılarda : Yapının beher m² için 1.00 TL. üzerinden hesaplanır.

2 — Çok katlı yapılarda : Yapının plânı değişik her katının m² leri için 100 TL. üzerinden hesaplanır. Plânı aynı olan katlar için bir kat ücreti verilir, ve öteki katlar için % 10 oranında ilâveler yapılır.

b) Yapının plânı ve projesi ekspertizi yaptıran tarafından temin edilemediği takdirde :

1 — Bir katlı yapılarda : Yapının beher m² si için 1.50 TL. üzerinden hesaplanır.

2 — Çok katlı yapılarda : Yapının plânı değişik her katının m² leri için 1.50 TL. üzerinden hesaplanır. Plânı aynı olan katlar için bu katların her birine % 15 oranında ilâveler yapılır.

Yukarıdaki birimlerin yapının metrekareleri ile çarpılması ile elde edilen toplam 250,— TL. dan az çıkarsa 250,— TL. sına yükseltilir.

Madde 14 — Ekspertiz ücreti toplam ücretin % 20 si Oda hissesi olarak alınır.

Madde 15 — Ekspertiz ücreti madde 13 de yazılı ücreti ve Oda payının kesilmesini ve verilecek işleri eksiksiz yapacaklarını önceden kabul ve taahhüt ederler.

Madde 16 — Bu yönetmelik (. . . .) Genel Kurulda görüşülerek kabul ve TMH nin . . . . sayısında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

YARDIM FONU YÖNETMELİĞİ'nin

1., 5. ve 9. Maddeleri Değişikliği

Madde 1 — Maddedeki "Oda'nın asil üyeleri" deyimini "meslekdaşlar" olarak değiştirilmiştir.

GEREKÇE : İş yapamaz hale gelen ve malî durumları dolayısıyla Oda ödentilerini ödeyemeyen meslekdaşlarımız üyelik kayıtlarını sil-dirmek zorunda kalmaktadırlar. Asıl yardıma muhtaç ve lâyık olanlar da onlardır. Yardım kapsamı dışında bırakılamazlar. Kaldı ki maddede bağlantı kurulan Oda Yönetmeliğinin 4/ö maddesinde ve bu yönetmeliğin 5. maddesinde de "meslekdaş" deyimini kullanılmıştır.

Madde 5 — Maddenin birinci fıkrası "Bir meslekdaşın ölümü halinde geçimi ile yükümlü bulunduğu ailesine, yardıma muhtaç ise, en kısa zamanda o yılın bütçe ödeneğine göre ölüm yardımı yapılır" olarak değiştirilmiştir.

GEREKÇESİ : Madde; her meslekdaşın ölümü halinde ailesi muhtaç olsun ya da olmasın yardım yapılmasını öngörmekte fakat uygulamalarda muhtaçlık koşulu aranmaktadır. Bu koşul aranmazsa hem yardım kavramına aykırı bir davranış olur, hem de Oda Bütçelerine ağır ve gereksiz yük yüklenmiş olur.

Madde 9 — "Yardım tavanı : 5. maddenin birinci fıkrasına göre bir kez yapılacak ölüm yardımı ve ikinci fıkraya göre üyelere yapılacak yardımların bir yıldaki miktarı 5.000.— lirayı geçemez" olarak değiştirilmiştir.

GEREKÇESİ : Ölüm yardımı kavramı ile çelişen hüküm kaldırılmıştır.

Şantiye Şefliğine İlişkin Sözleşme Yönetmeliği

1 — AMAÇ :

1. 1. — Devlet ve Özel Sektör tarafından müteahhitlere ihale edilen inşaat işlerine ait mukavelelerde müteahhidin şantiyede çalıştırması zorunlu görülen şantiye şefleri ve mühendislerinin tâyin ve görev ifalarında bu yönetmelik hükümleri uygulanacaktır.

1. 2. — Bu yönetmelikte işveren, Devlet veya Özel Sektör kısaca "İşveren" çalıştırılacak şantiye şefi ve mühendisi de "Mühendis" olarak anılmaktadır.

1. 3. — Bu yönetmeliğe ek olarak hazırlanmış olan tip sözleşme sadece mühendisler için uygulanacaktır.

2 — MÜHENDİSLERDE ARANACAK (HUSUSLAR) NİTELİKLER :

2. 1. — Mühendis, çalışacağı işin mukavelesinde istenilen ihtisas kolu mensubu olmalıdır.

2. 2. — Odaya kayıtlı olmalıdır.

2. 3. — İlgili işveren tarafından, işin kapsam ve ehemmiyetine yeterli kapasitede olduğu kabul edilmelidir.

2. 4. — Bir şantiye şefliği görevi bulunan mühendis aynı zamanda ikinci bir işin şantiye şefliğini de alabilmek için her iki işverenden de yazılı müsaade temin etmelidir.

2. 5. — Niteliği ne olursa olsun aynı anda üç şantiye şefliği müracaatı kabul edilemez.

3 — SÖZLEŞME TASDİK İŞLEMİ :

3. 1. — İkinci maddede yazılı şartları haiz her mühendis, sözleşme tasdiki için Oda'ya müracaatı halinde aşağıdaki belgeleri ibraz etmek zorundadır.

a) Tip sözleşme esaslarına uyularak müteahhit ile mühendis arasında akdedilmiş sözleşmeden 3 takım,

b) Daha önce yaptığı işlere ait belgeler,

c) Odaya hitaben yazılmış, müracaat tarihinde elinde bulunan ve yapmakla yükümlü olduğu işleri gösteren beyanname.

3. 2 — Gerekli belgeleri bağlı olduğu Oda veya Şube'ye ibraz eden mühendisin durumu uygun bulunduğu takdirde sözleşme tasdik ücretinin yatırılmasını müteakip sözleşmesi, Oda'ca Tip Sözleşme prensiplerine uygunluk yönünden tetkik ve tasdik edilir.

3. 3 — Tasdik edilen sözleşmenin bir nüshası mühendise, bir nüshası müteahhide verilir. 3 üncü nüshası Oda'da saklanır.

4 — ODACA TUTULACAK SİCİL VE KIYMETLENDİRME :

4. 1. — Sözleşmesi Odaca tasdik edilen Mühendisler için Odaca bir sicil tutulacak, müteahhit ve idarelerden gelen bilgiler bir komisyonca değerlendirilecek, gerekirse tetkikat yapılarak dosyasında saklanacak ve müteakip işlerde belge tanziminde dikkate alınacaktır.

5 — SÖZLEŞME TASDİK ÜCRETİ :

Şantiye Şeflerinin Oda'ya sözleşmelerini tasdik ettirmek üzere müracaatlarında sözleşme tasdik ücreti olarak Oda veya Şube veznesine mak-tuen 200,— TL. öder.

6 — TIP SÖZLEŞME :

Bu yönetmeliğin uygulanmasını temin bakımından bir Tip Sözleşme hazırlanmıştır.

6. 1 — Tip Sözleşme Oda Yönetim Kurulu teklifi üzerine Genel Kurulda görüşülerek tâdij edilebilir.

6. 2 — Mühendis ve Müteahhit, aralarında yapacakları sözleşmede mutlaka bu tip sözleşmeye aynen sadık kalmak mecburiyetinde değildirler. Ancak, yapılacak her sözleşmede bu tip sözleşmenin ana maddelerine değinilecek ve anlaşma şekline göre değerlendirilecektir.

7 — KOVUŞTURMA :

Bu Yönetmeliğe uymayan üyeler hakkında, Oda Yönetim Kurulunun tebliği üzerine Haysiyet Divanınınca usulüne göre inceleme yapılır, suçlu görülenler hakkında "İnşaat Mühendisleri Odası Meslek Yasası" ve "Haysiyet Divanı Yönetmeliği" hükümleri uygulanır.

ŞANTIYE ŞEFLİĞİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK VE TIP SÖZLEŞME GEREKÇE RAPORU

Odamız kuruluş gayelerinin en önemlilerinden biri, üyelerimizin mesleki hak ve menfaatlerini koruyucu eylemlerde bulunmaktır. Meslekdaşlarımızı çalışma yerlerine göre şu 5 grupta mütalâa etmek mümkündür.

A — Memur Mühendisler (maaşlı),

B — Özel Sektör ve İktisadi Devlet Teşekküllerinde sözleşmeli çalışan mühendisler,

C — Serbest Büro sahibi, proje veya müşavirlik yapan mühendisler,

D — İnşaat Müteahhitliği veya serbest ticaret işleri yapan mühendisler,

E — Bir Kurum, müteahhit veya işveren yanında çalışan mühendisler,

İlk A, ve B guruplarındaki meslekdaşlarımızın hak ve menfaatlerini düzenleyen bir takım kanun ve kararnameler mevcut olup, aksaklıkların üyelerimiz lehine islahi hususunda Odamız etken olmaya çalışmaktadır.

C gurubundaki serbest proje ve müşavirlik bürosu sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması için, Odamız belge uygulaması, proje dağıtımı, proje yarışması ve minumum standartlar konularındaki çalışmalarını ilerletmektedir.

D gurubundaki müteahhitlik ve serbest ticaret yapan üyelerimizin genel olarak iş düzenleri Oda fonksiyonları dışında olup sadece özel haklarının korunması için durumlarının niteliklerine göre ve olanaklarımızla gerekli yardımlar yapılmaktadır.

Sonuncu gurupta mütalâa edilen bir müteahhit veya işveren yanında şantiye şefi veya şantiye mühendisi olarak çalışan ve değişik pek çok sorunları bulunan üyelerimizin Odamızca hak ve menfaatlerinin korunması, hususunda gerekli tedbirlerin alınması zamanı gelmiştir. Çok yorucu çalışmalarına karşılık en çok istismar edilen bu meslekdaşlarımızın halli gereken bir çok meseleleri vardır. Meselâ :

- 1) İş anlaşmaları ekseriya bir sözleşmeye dayanmamaktadır.
- 2) Yetki ve imkânları doğrudan doğruya işverenin tutum ve anlayışına bağlı kalmaktadır.
- 3) Mühendis, şantiyede mesleği dışında bir çok işi de yürütmek zorunda kalmaktadır.
- 4) Sorumluluk ve işinin ağırlığına rağmen özel hiç bir sosyal güvenliği yoktur.
- 5) İş hacminin çokluğu dolayısıyla hafta tatili ve yıllık izin yapamadığı gibi günlük mesaisi de daima 8 saatin çok üzerine çıkmaktadır.
- 6) Üçüncü şahısların (o işin yapılmasından zarar görenler) işverene karşı kızgınlıklarını işveren vekili veya işin yürütücüsü olarak şahsen karşılamak zorunluğundan dolayı bir takım tehlikelere göğüs germek mecburiyetinde kalmaktadır.
- 7) Yaptığı hizmet dolayısı ile devamlı seyahat etmek mecburiyetinde kaldığı gibi, iş yerindeki her türlü tehlikeli çalışmanın da içinde bulunma durumunda olup bunlara karşılık hayatı sigorta edilmemektedir.
- 8) Ekseriya işveren vekili veya ikinci adam durumunda bulunduğundan, ücreti işçilerle birlikte ödenmemekte, biriken alacakları anlaşmazlıklara yol açtığı, özel durumu işi terketmesine mani olduğundan istemiyerek çalışmak zorunluğunda kalmaktadır.
- 9) Mühendisin, işin nevine uygun ihtisas koluna mensup olmaması veya bir kaç iş yerinde birden şantiye şefi olarak çalışması, işlerin aksamasına ve işe yerleşmede tıkanıklıklara ve haksızlıklara yol açmaktadır.

Yukarıda sayılan ve hatıra gelecek daha bir çok başka hususları da içine alan meselelerden dolayı şantiyelerde çalışan üyelerimizin hak ve sosyal güvenliklerini sağlayacak ve buna karşılık hizmeti disipline bağlayacak bir takım hükümler koymanın zamanı çoktan gelmiştir.

Bu alanda üyelerimiz ile işverenleri bağlayıcı umumi hükümlerin (kanun ve kararnamelerin) çıkartılmasının çok geç gerçekleşebileceğini dikkate alarak şimdilik mevcut kanunlar çerçevesinde kalmak üzere işverenle mühendis arasında aktedilecek bir tip sözleşme ile bir yönetmelik tasarısının hazırlanması ile sorunun büyük oranda çözülebileceği kanısına varılmıştır.

Genel Kurulumuzca kabul edilmesi halinde yönetmeliğe bütün üyelerimizin uyması, görev almak için tip sözleşme esasları dahilinde sözleşme aktedilmesi ve buna uymayan meslekdaşlarımızın cezalandırılması yoluna gidilmelidir.

Hazırlanan bu yönetmelik ve tip sözleşme, meslektaş hak ve menfaatini koruduğu kadar, onun şantiyedeki etkenliğini artıracak, sorumluluk ve yetkilerinin genişlemesi işi yaptıran müesseselere büyük faydalar sağlayacak, dolayısı ile iş emniyeti ve kalitesini arttıracaktır.

İlişik yönetmelik ve tip sözleşmenin uygulanmasına destek olmak üzere Bakanlıklar ve Odalararası İcra Komitesince hazırlanmış olan (İnşaat mukavelelerinde tip sözleşmelerin) 8 inci "Müteahhidin iş yerinde bulunduracağı elemanlar" maddesine aşağıdaki fıkrası eklenmelidir.

"Müteahhid, yukarıda yazılı elemanlardan, mühendis olanlarla, bağlı oldukları Odalarının bu konudaki yönetmelikleri hükümlerine ve tip sözleşmelerine uygun bir mukavele aktedecek ve Odaca tasdikli sözleşmeyi idareye tevdi edecektir. Müteahhit Mühendisle kendi arasındaki ilişkilerde bu yönetmelik ve sözleşme hükümlerine uymaya mecburdur."

Bu hükümlerin, idarelerin müteahhitlerle yaptıkları tip sözleşmelere şimdilik girememesi halinde yukarıdakine benzer bir fıkranın özel şartnamelerin, bir maddesi olarak derci mümkün olabilir. Bunun da işveren dairelerin başı olan meslektaşlarımıza konunun iyi anlatılabilmesi ile temin edilebileceği kanısındayız.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ŞANTIYE ŞEFLİĞİ "TIP SÖZLEŞME" TASLAĞI

I — TARAFLAR :

M. 1 — Bir taraftan Mühendis . . . . . ; ile diğer taraftan Müteahhit . . . . . arasında aşağıda yazılı şartlar altında işbu sözleşme yapılmıştır. Aşağıdaki maddelerde taraflar (İDARE, Müteahhit ve Mühendis) kelimeleriyle anılmıştır.

II — SÖZLEŞMENİN KONUSU :

2. 1. — Müteahhit . . . . . Dairesinden taahhüt ettiği . . . . . TL. ilk keşif bedeli . . . . . işinin Şantiye Şefliği görevini aşağıdaki şartlarla mühendis . . . . . a vermiş; mühendis bu ödevi bu sözleşme hükümleri içinde yapmayı kabul etmiştir.

III — ŞANTIYE ŞEFİNİN ÖDEVLERİ :

3. 1. — Bu işin her türlü TEKNİK sorumluluğu mühendise aittir. Mühendis, bu sözleşme ve taahhüt edilen işin sözleşme ile ekleri olan şartnamelerdeki hükümlere ve İDARE'ce verilecek direktiflere uymaya, bunları takip ederek neticelendirmeye çalışmak zorunluğundadır.

3. 2. — Şantiye şefi vazifeye başladığı andan itibaren şu işleri yapmakla görevlidir.

3. 2. 1. — İlgili idare ile temasların kurulması yer teslimi ve işe başlama tutanağının tanzimi,

3. 2. 2. — Şantiye ve tesislerin kurulması ile ilgili plânlamalar,

3. 2. 3. — İş programının tanzimi, malzeme, teçhizat ve işçilik işlerinin tesbiti, çalışmaları aksamadan yürütme plânının hazırlanması,

3. 2. 4. — Malzeme ocakları ve nakliye tutanaklarının tesbit ve tanzimi,

3. 2. 5. — Her türlü "OLUR" ve "Yenifiat" ların sağlanması,

3. 2. 6. — Ara istihkaklar ve fiat farkları hesapları ve muamelelerinin yürütülmesi,

3. 2. 7. — İlâve keşifler, mukayeseli keşif, gerekirse tasfiye hesaplarının yapılması,

3. 2. 8. — Şantiyede tutulması gereken defterlerin, idare isteğine uygun şekil ve zamanda tanzim ve imzası,

3. 2. 9. — İşçi, taşaron ve malzeme veren müesseselerin, ara ve kesin hesaplarının yapılması,

3. 2. 10 — Kesin hesapların ara istihkaklara paralel yürütülmesi ve idareye tevdi,

3. 2. 11. — İnşaatin tatbikat projelerine ve iş programına uygun olarak yürütülmesini temin etmek.

3. 2. 12. — Yaptığı inşaatı geçici kabul heyetine takdim ve kabul işleminin pürüzsüz yürütülmesine çalışmak.

3. 2. 13. — İnşaatta kullanılacak malzemeler ile yapılan işlerin fenni şartname ve seridöprü tariflerine uygunluğunu kontrol ve temin etmek,

3. 2. 14. — Müteahhit tarafından görevlendirilen şantiye personel ve işçilerinin işverenin haklarını koruyup korumadıklarını kontrol etmek,

3. 2. 15. — Şantiyede iş emniyetini temin edecek her türlü tedbiri al-dırmak,

3. 2. 16. — Şantiyede mevcut inşaat malzemesi ve her türlü ihzaratın yerinde kullanılması, zarara uğramamasını kontrol ve temin etmek,

3. 2. 17. — İş makinaları ve teçhizatın en verimli şekilde kullanılmasını ve hırpalanmamasını sağlamak,

3. 2. 18. — Şantiyede proje, tatbikat, arazi işleri, kesin hesap işleri gibi icabında yardımcı mühendisler ile yürütülen kısımları kontrol etmek, iş tevzi etmek ve iş bölümünde işin ahenkli akışını sağlamak,

3. 2. 19. — Şantiye şefi, devamlı olarak iş yerinde bulunmalı, ve iş icabı dışında müteahhidin muvafakati olmadan iş yerinden ayrılamaz.

IV — ŞANTIYE ŞEFİNİN YETKİLERİ :

4. 1. — Mühendisin 3. maddede belirtilen görevlerini yapmak için, emrindeki personele vereceği her türlü talimat ve tavsiyelerinin yerine getirileceğini müteahhit şimdiden kabul ve taahhüt eder. Müteahhit bu mecburiyetine taşoranların da kendileri ile ilgili hususlarda uymalarını onlarla yapacağı sözleşmelerde temin edecektir.

4. 2. — Mühendis, yapı sırasında ihmal ve ehliyetsizliğini veya itaatsizliğini gördüğü işçileri, işten uzaklaştırır. Müteahhit buna itiraz etmeyecektir.

4. 3. — Şantiyeye diğer teknik elemanlar tayininde, Şantiye Şefinin muvafakati mutlaka alınacaktır.

V — ŞANTIYE ŞEFİNİN SORUMLULUĞU :

5. 1. — Mühendis 3 ve 4. maddelerde yazılı ödev ve yetkilerine ait işleri gerekli imkân ve şartların mevcudiyetine rağmen kısmen veya tamamen yapmaktan ihmalden veya kusurlu yapmaktan sorumludur.

VI — MÜTEAHHİDİN SORUMLULUĞU :

6. 1. — Müteahhit işyerinde işin devamı süresince taahhüt sözleşmesinde yazılı teknik elemanlardan başka mühendisin lüzum göreceği mühendis, topoğraf, desinatör, kalfa, puvantör ve yeteri kadar işçiyi bulundurmakla yükümlüdür.

6. 2. — Müteahhit, kalfa ve taşaronlar ile yapacağı sözleşmelerde, bunları işyerine ihmal ve tedbirsizlikleri yüzünden meydana gelecek kazalardan, maddi ve hukukî bakımdan sorumlu tutacak, özel bir madde de koyacaktır.

6. 3. — Müteahhit, mühendisin isteyeceği, bütün proje ve detayların zamanında kendisine verilmesine yardımcı olacaktır.

6. 4. — Müteahhit Çalışma Programına uygun olarak Şantiye Şefinin hazırlayacağı plâna göre gerekli malzeme, teçhizat ve makınayı sürelerinde işyerinde bulunduracaktır.

6. 5. — Mühendis ile temas kurup mutabakata varmadan işin yürütülmesi ile ilgili düzeni değiştirecek kararlar alarak tatbikata müdahale etmeyecektir.

6. 6. — Müteahhit aylık tediyelemlerini, Şantiye Şefi ile birlikte hazırlanan tedlye plânına göre, yapılmasını temin edecektir.

6. 7. — Mühendisin bu sözleşme hükümleri içerisinde yapmış olduğu çalışmalardan dolayı, muhatap olacağı her türlü mali sorumluluk müteahhit tarafından karşılanacaktır.

VII — SÖZLEŞMENİN SÜRESİ :

7. 1. — Bu sözleşmenin süresi taraflarca karşılıklı anlaşma ile tesbit edilerek sözleşmeye kaydedilir.

VIII — SÖZLEŞMENİN FESHİ :

8. 1. — Mühendisin sözleşmeyi fesih hakkı.

8. 1. 1. — Müteahhit bu sözleşmede yazılı olan ve mühendisin yapmakla görevli olduğu vazifelerini zamanında yapamamasına sebep olacak hareketlerde bulunur ve bu tutumunu uyarılara rağmen değiştirmez ise,

8. 1. 2. — Müteahhit Mühendisin aylıklarını zamanında ödemezse,

8. 1. 3. — Müteahhit Mühendisin meslek haysiyet ve şerefini ve şahsiyetini rencide edecek hareketlere tevessül ederse, Mühendis sözleşmeyi feshedebilir.

8. 2. — Müteahhidin sözleşmeyi fesih hakkı.

8. 2. 1. — Müteahhit, mühendisin bu sözleşme gereğince çalışma şart ve imkânları sağlandığı halde yüklendiği görevlerini yapmadığını,

8. 2. 2. — Mühendisin Müteahhittliğini, idare ve işçi nezdinde müşkül durumlara düşürdüğünü,

8. 2. 3. — Müteahhit, Mühendisin teknik bakımından kifayetsiz olduğunu tesbit ve tevsik ederse, Müteahhit sözleşmeyi feshedebilir.

Bu takdirde mühendisin fesih tarihine kadarki bütün hakedişini defaten öder.

8. 3. — Sözleşmenin her iki halde de feshi neticesi, mühendis tarafından Odaya bildirilir. Bu bildiri ve ekli belgeler dosyasında hıfzedilir.

8. 4. — Bunların dışında tektarafli bir fesih halinde, taraflar diğer tarafa (. . . . .) TL. tazminat ödemeyi şimdiden kabul ve taahhüt ederler.

8. 5. — Bu sözleşmenin tarafların rızası ile süresi sonundan önce feshi kabul edilirse, taraflar durumu Oda'ya bildirirler.

IX — ÜCRET :

9. 1. — Mühendis, bu iş için (Bu sözleşme tarihinde yürürlükte olan ve resmi sektörde çalışan teknik personele verilecek ücretleri tesbit ve tâyin eden kanun ve kararnameler gereğince hak ettiği yevmiye ve sair zamlarla birlikte alması icap eden ücretten az olmamak şartıyla) ayda net (. . . . .) TL. ücret alacaktır.

X — Ö D E M E :

10. 1. — Müteahhit Mühendisin işe başlayışından itibaren her ay sonunda ödemeyi taahhüt ettiği (. . . .) TL. yı zamanında nakten ödemek zorundadır.

10.2. — Müteahhit, şantiye şefini diğer işçiler gibi aylık bordrolara it-hal edecek ve buna ait işçi ve işveren sigorta primi ile gelir vergisini ay-rıca ödeyecektir.

10. 3. — İşin niteliği ne olursa olsun, müteahhit Şantiye Şefini (M. 10. 2) dışında ayrıca muteber bir sigorta şirketine en az (. . . .) TL. İrk ve bu sözleşme süresince geçerli olmak üzere ölüm ve kazaya karşı sigor-ta ettirmeye ve bunun primlerini ayrıca ödemeye mecburdur.

XI — ANLAŞMAZLIKLAR :

11. 1. — Müteahhitle, Şantiye Şefi arasında sözleşmenin yürütülme-sinden dolayı belirecek anlaşmazlıkların çözümü hakem yoluyla yapılır. Ge-rektiğinde Oda hakem tâyiniinde taraflara yardımcı olur.

11. 2. — Hakemin veya hakem heyetinin vereceği karara taraflar uy-mayı şimdiden kabul ve taahhüt etmişlerdir.

11. 3. — Hakem ücretleri, aleyhine karar verilen tarafça ödenecektir.

XII — SÖZLEŞMENİN TESCİLİ :

12. 1. — Bu tip sözleşmedeki boşluklar taraflarca anlaşma yolu ile dol-durulduktan sonra 3 nüshası Oda'ya tevdi edilecektir.

XIII — ÖZEL HÜKÜMLER :

ŞUBELERARASI ORTAK KOMİSYON KARARLARI PROTOKOL TASLAĞI

1 — HİZMET TANIMLARI VE ASGARİ ÜCRET TARİFELERİ

a) Hizmet Tanımları :

Genel olarak, fennî sorumluluk iki kısımdan meydana gelir :

a 1. Proje ve mesleki kontrollük sorumluluğu, mesleki kontrollük, mi-marlık ve mühendislik proje hizmetlerinin devamı ve bölünemez bir parçasıdır.

a 2. Uygulama Sorumluluğu :

Proje mesleki kontrollük hizmetleriyle, uygulama hizmetlerinden doğan sorumluluk ve yetkiler, her ihtisas dalı için ayrı ayrı olmak üzere, ilgili oda-larca tanımlanacak ve odalararası komisyonda görüşülerek karara bağlanacaktır.

b) Asgari Ücret Tarifeleri

b 1. Asgari ücretler, her ihtisas dalı için ilgili odalarca hazırlanarak, odalararası komisyonda görüşülüp karara bağlanacaktır.

Asgari ücretlerde, hizmetin gerçekleştiği bölgelerin özellikleri dikkate alınarak, gerekli esneklik getirilecektir.

b 2. Asgari ücretlere esas alınacak yapı ve tesisat maliyetleri iki se-nede bir, ilgili odalarca düzenlenecek ve odalararası komisyonda karara bağ-lanacaktır.

b) 3. Asgari ücret tarifeleri, bakanlıklara, işveren kamu kuruluşlarına ve özel kuruluşlara gönderilerek, bunlara uyulması sağlanacaktır.

c) Hizmet Tanımları ve Ücret Tarifelerinin Yayınlanması

Her ihtisas dalı için ayrı ayrı hazırlanmış ve odalararası komisyonda görüşülerek karara bağlanmış olan, hizmet tanımları ve asgari ücret tarifeleri bir bütün olarak, tek kitap halinde yayınlanacaktır.

2 — SÖZLEŞMELER

a) Sözleşmelerin Hazırlanması

İşverenle, Mimarlık, İnşaat Mühendisliği, Makine Mühendisliği ve Elektrik Mühendisliği hizmetleri için yapılacak olan tip sözleşmeler, her ihtisas dalı için ayrı ayrı olmak üzere ilgili odalarca hazırlanarak, odalararası komisyonda görüşülüp karara bağlanacaktır. Bu sözleşmelerden, Mimarlık ve İnşaat Mühendisliği proje hizmetleri sözleşmelerinde, her iki hizmetin asgari ücretleri yer alacaktır. Bu çözüm geçit dönemi için söz konusudur. (Geçit dönemi, ihtisaslaşma ile ilgili yeterli hukukî mevzuatın gerçekleşmesi için geçecek olan dönemdir.)

b) İşveren imzasının Gerçekliğini Sağlamak

İşverenle yapılmış olan proje ve mesleki kontrollük hizmetleri sözleşmesinde, işveren imzasının gerçek olduğunu tevsik edecek, noterden veya ilgili meslek odalarından birisince onaylanmış imza sirküleri proje vizesi sırasında istenecektir.

Fenni Sorumluluk Sözleşmesi için de, yeni statü hazırlanıncaya kadar aynı sirküler istenecektir.

3 — ÜYELERİN ÜCRETLERİNİN GÜVEN ALTINA ALINMASI

Üyeler, sözleşmelerine göre aldıkları ücretlerin faturalarının birer suretini kayıtlı oldukları odaya verecekler ve bu faturalar, üyenin özel dosyasında muhafaza edilecektir. Üyeler tahsil edemediği ücretleri ne sebeple tahsil edilemediğini yazılı olarak odasına bildirecektir. Oda, alınamayan ücretin tahsil için gerekli çalışmayı yapacaktır.

4 — MESLEK UYGULAMASININ GELİŞTİRİLMESİ

Meslek mensupları arasındaki ücret rekabeti sonucunda, bugün hizmet seviyelerinin son derece düşük bir noktaya ulaşması, ücretler konusunda getirilen tedbirlere paralel olarak, hizmet seviyelerini yükseltici tedbirlerin de getirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bunlar,

a) İhtisaslaşma :

Hizmet seviyelerinin yükselmesi bir yandan ihtisaslaşmanın gelişmesi, diğer yandan ihtisas elemanları arasında işbirliğinin geliştirilmesi ile ilgilidir. Bir yapıya ait, bütün projelerin birbiriyle intibakını sağlayan çalışma düzenleri araştırılacaktır.

Mimar, İnşaat Mühendisi, Makine Mühendisi, Elektrik Mühendislerinin prensip olarak kendi ihtisaslarıyla ilgili projeleri yapmaları doğru görülmüştür. Yalnız, bugünkü şartlarda, ihtisaslaşmanın bu seviyede gerçekleşmesine imkân görülmemiştir. Bu nedenle "Geçit döneminde" mimar imzasını taşıyıp, Mimarlar Odasından vize edilen, komple mimarî - statik projenin başlığında, statik projenin bir inşaat mühendisinin danışmanlığında yapıldığı belirtilecek, bu mühendisin adı, soyadı ve Oda Sicil numarası açık bir şekilde yazılacaktır. Aynı şekilde İnşaat Mühendisinin imzasını taşıyıp, İnşaat Mühendisleri Odasından vize edilen, mimarî - statik komple projenin başlığında, mimarî projenin bir mimarın danışmanlığında yapıldığı belirtilecek, bu mimarın adı - soyadı, oda sicil numarası açık bir şekilde yazılacaktır.

b) Hizmet Standartları

Her ihtisas dalında, ilgili odalarca, proje hizmetleri için standartlar geliştirilecek ve odalararası komisyonda, bu standartların aranacak asgari şartları tesbit edilecektir.

c) Teknik Büro Standartları

Bütün meslek bürolarının tescil imkânları araştırılacak ve tescil işlemi için gerekli asgari büro standartları tesbit edilecektir. Bu meyanda, bürolarda çalışan teknik personelin, sosyal ve ekonomik güvenliğiyle ilgili esaslar da tesbit edilecektir.

5 — HİZMET SINIRLANDIRMASI

Belge uygulaması için şimdiye kadar yürütülen hizmet sınırlandırması yeniden gözden geçirilecektir. Bazı adaletsizliklere yol açan, fennî sorumlulukların adedine göre sınırlandırma sistemi terkedilecek, fennî sorumluluğun puan sistemine göre sınırlandırılmasına gidilecektir. Bu konudaki oda görüşleri de odalararası komisyonda karara bağlanacaktır.

6 — VİZE İŞLEMİ

Vize işleminin, odalararası ortak vize bürosu aracılığıyla yapılması prensip olarak en doğru çözüm kabul edilmiştir. Fakat bu büronun kurulması, odalar bünyesinde önemli değişikliğe yol açacağından, şimdilik mümkün görülmemektedir. Odaların aynı bina altında toplanması, bu sorunu en iyi şekilde çözecektir.

Mimarî - Statik Projelerde;

Mimarlar odasında vize edilen ve mimar imzasını taşıyan projelerin statik kısmını, İnşaat Mühendisleri Odasınca tayin edilen bir statiker kendi odası adına projenin asgari standartlara uygunluğunu ve projelerdeki intibakı kontrol ve paraf edecektir.

Vize işlemi sırasında, projede adı geçen statik danışmanın bu durumunu tevsik eden bir belge aranacaktır.

Aynı şekilde,

İnşaat Mühendisleri Odasında vize edilen ve İnşaat Mühendisi imzasını taşıyan projelerin mimarî kısmını, Mimarlar Odasınca tayin edilen bir mimar, kendi odası adına projenin asgari standartlara uygunluğunu ve projelerdeki intibakı kontrol ve paraf edecektir.

Vize işlemi sırasında, projede adı geçen mimar danışmanın bu durumunu tevsik eden bir belge aranacaktır.

Mesleki kontrollük ve fennî sorumluluk, işin sahibine aittir.

7 — VİZE HARÇLARI

Odalararası komisyon vize harçlarını tesbit edilen ilkelere göre yeniden düzenliyecektir.

8 — BELGE UYGULAMASININ YAYGINLAŞTIRILMASI

Belge uygulamasının yaygınlaştırılması için, şubeler seviyesinde, odalararası bir komite kurulacaktır. Bu komite, çevre belediyeleri ve İstanbul bölgesine düşen, Kocaeli, Sakarya, Bursa, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne belediyeleri ile, belge uygulaması için anlaşmaya varıp protokolların imzalanmasını sağlayacaktır.

9 — YABANCI PROJE ŞİRKETLERİ İLE MÜCADELE

Serbest yerli büroların gerçekleştirecekleri işlerin büyük bir kısmının, yabancı proje şirketlerine verilmesi, yerli büroların bugün içinde buldukları işsizliğin en önemli nedenidir. Bu sebeple, yabancı proje şirketlerine

karşı, odalar ortak bir kampanya geliştireceklerdir. 6235 (7303) sayılı kanunun odalara sağladığı bütün imkânlar bu konuda seferber edilecektir.

10 — KOMİSYONCU BÜROLARA KARŞI MÜCADELE

Meslek dışı kimseler tarafından açılmış olan, mimarlık - mühendislik büroları, kaçak olarak çalışmakta ve bunların sayısı gittikçe artmaktadır. Bu bürolar hem hizmet seviyesinin düşmesine hem de, gerçek meslek mensuplarına karşı kıyasıya bir ücret rekabetine yol açmaktadır.

Bu büroların isimleri teker teker tesbit edilerek, bunlarla, kanunî yoldan mücadele edilecek ve faaliyetleri önlenecektir.

11 — ODALARIN BİR ARAYA GETİRİLMESİ

İstanbul'da, merkezi, şubesi ve temsilciliği bulunan bütün odaların bir araya gelip ortak bir yapıya sahip olmalarını temin etmek için, önümüzdeki dönem odalararası ortak "yapı komitesi" kurulacaktır. Komite önce bu tasavvurun gerçekleşme olanaklarını ve şartlarını araştırarak, odalararası kesin mutabakat hasıl olduktan sonra, ilgili mercilerle arsa temini için temasa geçecektir.

Komisyon Üyeleri

Mimarlar Odası İst. Şb. Adına

İnşaat Mühendisleri O. İst. Şb.
Adına

Niyazi Duranay - Engin Omacan

Şevki Erker - Tahsin Er

Makine Müh. O. İst. Şb. Adına

Elektrik Müh. O. İst. Şb. Adına

Yavuz Bayülken - Muzaffer Özer

Erol Açıkgöz - Adil Tahtacı

GENEL SEKRETERLİK YÖNETMELİĞİ DEĞİŞİKLİĞİ

Madde 4 "d" fıkrasında değişiklik yapılması için öneri

Gerekçe : Odamızda, özellikle son yıllarda genç kadrolar görev almaktadır. Daha önce genç mühendislerin bazı oda organlarında görev almalarını engelliyen birçok yönetmelik maddesi değişikliğe uğramıştır. Örneğin "danışma kuruluna" seçilmek için gerekli 10 yıl tecrübeli olma şartı kaldırılmıştır. Bu gelişmeye paralel bir tedbirin oda genel sekreterliği için de düşünülmesi gereklidir. Bu açıdan Genel Sekreterlik Yönetmeliğinin 4. maddesinin "d" bendindeki en az on yıl tecrübeli olma şartı kaldırılmalıdır.

Genel Sekreterlik Yönetmeliği Değişikliği önerisi :

1. İnşaat Mühendisleri Odası Genel Sekreterlik Yönetmeliği 4. maddesinin "d" bendindeki meslekte en az on yılını tamamlamış olmak hükmü kaldırılmıştır.

2. Yönetmelik değişikliği 1 Mart 1972 tarihinde yürürlüğe girer.